

crònica

Després d'un parell de dies d'altíssimes temperatures a Itàlia decidírem fugir cap al nord, i després de pensar-ho vam triar anar cap a Suïssa, on passariem uns dies amb l'esperança de deslliurar-nos dels quasi 40° italians que teníem al damunt i amb ganes de conèixer de prop un país amb una interessant experiència energètica a nivell local i comarcal que podria ser molt adequada per a altres països petits, com els Països Catalans i Euskal Herria.

D'aquesta manera arribàrem a Commo, un petit poble que és dividit en dues parts per una frontera força curiosa on l'únic tràmit per a circular fou el pagament de 80' euros (40' per la furgoneta i 40' per la caravana) a canvi d'un adhesiu, l'impost de circulació a Suïssa. Per la resta, ni es van immutar.

Així les coses, i fent broma amb la forma que tenen els suïssos de donar-te la benvinguda, entràrem al país per la seva part sud. El primer que ens va impressionar va ser veure la quantitat d'aigua que pots trobar en aquest país tot i no tenir mar. Tota Suïssa és cosida a rius, canals i grans llacs que donen al seu paisatge, ja de per si prou ric, un toc de gran fertilitat. Realment, el viatge des de l'entrada al país fins Biel-Bienne, el nostre destí, el passarem observant els llacs, les muntanyes i valls verdes des de la furgoneta (excepte el pobre Manel que l'únic paisatge que veia era el mal asfalt de la carretera al volant ;-).

Per una altra banda, després de molts dies sense veure ni tan sols un petit núvol, poc després d'entrar a Suïssa vam poder veure fins i tot pluja. Més endavant aprendríem que aquí els canvis de temps són fugaços...d'un dia clar i assolellat passàrem, en deu minuts, a una tempesta que va deixar al seu pas arbres arrancats d'arrel.

Després d'unes hores de viatge vam arribar a Biel-Bienne, una vila de 50.000 habitants a prop de Berna, situada a la ribera del Bielersee, el Llac de Biel, un dels tres grans llacs d'aquest cantó, i envoltada de verdes muntanyes. Allà ens esperava l'Isabelle, qui durant 5 dies seria el nostre "objectiu" per la gran quantitat de preguntes que teníem sobre Suïssa i les seves gents. Li hem d'agrair un cop més la seva paciència amb nosaltres.

La primera cosa que et sobta de Biel és el nivell de vida que tenen els que hi viuen. Només fent un tomb per la ciutat veus com estan d'arranjats els tots els carrers i els espais públics, difícil és trobar quelcom brut o trencat. Pots veure els joves conduint Porches i BMWs fins la porta de la seva casa pròpia i com a l'estiu els llocs de festa i les discoteques resten tancades, doncs la majoria de gent no té problema per anar-se'n tots els estius a conèixer món. L'Isabelle ens comentava que la major part de la seva colla estava fora de Suïssa i que és quelcom molt habitual, des de molt joves, anar-se'n per un temps, i "buscar-se la vida" en països llunyans.

És clar que no tot són flors i violes, i si fas un tomb per la zona de l'estació del tren, pots trobar algun grup de gent sense més sostre sota el que dormir que el fosc túnel, el que alegravan amb la seva música.

Tot i això, que a Suïssa es viu bé és quelcom que ningú ens ha negat. L'atur no és una cosa habitual en aquesta zona i segons en han comentat, el salari medi a Suïssa és al voltant d'uns 1.800 euros. Així és pot entendre que per una ampolla d'aigua et puguin cobrar 5 euros!

Un altre tema que ens ha sorprès, i en certa manera és motiu d'enveja sana, és la facilitat que posseeixen amb els idiomes. A Suïssa es parlen principalment quatre idiomes segons les zones: El suís-alemany, el francès, l'italià i el romanche.

Així s'entén que des de petits aprenguin alemany i francès o italià depenent de la part del país on es trobin. De la mateixa manera, des de la pròpia escola i tenint com a base l'alemany, una llengua de la mateixa vessant lingüística, la major part de la gent (principalment els joves) es defenen perfectament en anglès. I per si això no fos prou, i per a sorpresa nostra, vam conèixer gent que o bé dominava el castellà o bé era capaç d'entendre tot el que dèiem. Realment, Suïssa és un país que per la seva situació geogràfica i pel seu status polític té una societat molt diversa i desenvolupada en el tema lingüístic.

l'únic tràmit per a circular foren 80,-euros a canvi d'un adhesiu

Les destrals de l'escut de Biel

Isabelle, el nostre contacte a Suïssa, amb el logo d'Ekogaia

Montatge fotogràfic amb un senyal de tràfic del centre de Biel

Una parada de girasols a la plaça del mercat de Basel

El tracte amb la gent ha estat molt bo. Si en principi pots tenir la impressió de que són tancats a l'hora de conèixer gent, un cop intercanviades unes paraules t' en adones de que no ho són tant. I menys, a mida que els coneixes. Durant els cinc dies que hem estat a Biel hem tingut les portes de les cases de la gent que hem conegut, obertes de bat a bat, i la seva disposició per a donar-nos un cop de mà. Potser sigui, com hem dit abans, que aquí es viatja molt a l' estranger i per això existeix aquesta hospitalitat envers la gent que com ells ha estat fora de casa. Des de joves s' independitzen, bé marxant a l'estranger o bé llogant la seva pròpia casa, quelcom més habitual que als Països Catalans o a Euskal Herria per una senzilla raó, mentre el preu dels lloguers és pràcticament el mateix, aquí els salaris, com hem dit, ronden els 1.800 euros, res comparable amb els nostres països, on el treball és precari sobretot per a les dones i els joves. Aquesta és una de les raons que marca la diferència entre nosaltres i la gent d'aquí. Tenir una independència de vida gairebé total des d' els 18 anys és un luxe que les nostres societats no poden ni imaginar.

També hi ha una dada que ens ha sorprès molt i per moments, tot sigui dit, ens ha fet gràcia, el com és de correcta i cívica la societat suïssa. És cert que nosaltres només hem conegut bé una vila d' unes 15.000 persones i els seus voltants, i que potser no es podria comparar amb una ciutat com Berna, però costa pensar que pugui canviar molt la forma d'actuar després del que hem vist.

Hi ha un bon exemple per explicar el que volem dir: a Biel, com és normal, tenen un servei de recollida d' escombraries. A la vegada tenen unes bosses oficials per a dipositar les escombraries. Fins aquí tot sembla normal, però aquí quan es diu que hi ha "una cosa específica per cada cosa", en aquest cas les bosses d' escombraries, vol dir que s'ha d'utilitzar allò, exclusivament. Així s'entén que per assegurar-se de que tothom faci servir les bosses oficials, a Biel hi hagi una policia d' escombraries i deixalles que es dedica, d' entre d' altres coses, a empaitar els temeraris que gosen no utilitzar la bossa oficial. Amb aquest propòsit són capaços d'obrir la bossa i remenar entre les deixalles, a la recerca d' alguna dada que els condueixi fins l' infractor, i poder-li endossar una bona multa...kafkià.

Tot i això, malgrat pugui semblar que en general són molt estrictes, en temes com les drogues no semblen tenir la mateixa posició. Així, encara que la marihuana no sigui legal a Suïssa, hi ha establiments (hemp shops, grow shops...) que es dediquen gairebé exclusivament a la seva venda, encara que a fora no digui explícitament el que es ven. Es veu fàcilment que és una cosa que està acceptada, encara que no legalitzada. També s' entén que les botigues s' anunciïn com a herbolaris o botigues de productes aromàtics, i no pas com a botigues de marihuana, si bé és coneguda la venda de quelcom que les seves lleis consideren il·legal. Són les contradiccions d'una societat que es basa en la imatge.

Aquests 5 dies ens han servit per adonar-nos del gran salt que hi ha entre la nostra societat i, diríem, l'europea. És un pròleg del que ens espera en aquests 100 dies que tenim per endavant.

L' inici del viatge, la primera incursió a una Europa, que malgrat es vulgui vendre com una gran entitat, continua tenint tantes diferències com quilòmetres ens separen.

No cal dir que aquests 5 dies han passat volant, entre la feina i els llocs i la gent que hem conegut.

Veritablement és un lloc per a tornar-hi i conèixer més tranquil·lament.

projecte ekogaia

El treball del temps que hem passat a Suïssa es pot dividir en dues parts diferenciades. Per una banda, hi ha la part de la infraestructura i les instal·lacions a la nostra casa que la caravana. S' hagut de posar tot en funcionament i afinar en els canvis abans d'entrar de ple en el viatge. Així, hem condicionat totalment la caravana per a poder fer vida normal les quatre persones que farem el viatge en la seva totalitat. Tan sols queda per completar la qüestió energètica a la caravana, que enllestirem a Alemanya, on són especialistes en les instal·lacions solars i eòliques que volem utilitzar per aconseguir l' autosuficiència energètica.

Per una altra banda, i com a raó principal d'aquest viatge, hem conegut més de prop l'entramat energètic de Suïssa i algunes de les seves experiències en energies renovables. Aquestes foren 3 experiències a nivell comarcal de 3 tipus d' energia renovable diferents, com són la solar, l' eòlica i la hidràulica.

Les dues primeres visites les realitzarem a la mateixa zona, al cim del Mont Soleil, una petita muntanya situada a prop de Biel. A prop d'allà, tot seguint un camí molt ben senyalitzat i amb bonics panells informatius, s'arribava al Mont

Part d'una estàtua del centre de Biel

Logos de les plantes solar i eòlica que visitarem a Suïssa

El vaixell d'energia solar que l'empresa BKW té en funcionament al llac de Biel

Indicadors de la planta hidroelèctrica

Croisin, on es troba una altra planta, en aquest cas eòlica, que també vam visitar.

Cartell i senyal de seguretat a la Central hidroelèctrica d'Hagneck

• Planta solar de Mont Soleil

És la primera instal·lació energètica de Suïssa d'aquestes característiques i per ara no pretén ser un centre de producció, sinó un centre de desenvolupament i investigació en tecnologia solar. D'aquesta manera, els 4.500 m² de cellules solars repartides en els 20.000 m² de terreny, produeixen a l'any entre 500.000 i 600.000 kWh amb una potència màxima de 500 kW, la qual cosa correspon a la despesa energètica d'unes 200 persones. La tasca principal d'aquesta planta és experimentar amb les diverses plaques solars que existeixen al mercat internacional, amb el fi de determinar quines són les més adequades per a la zona on estigui situada una planta solar. També s'ha de ressenyar que a part d'aquesta instal·lació a Mont Soleil, la mateixa societat que dirigeix la planta solar, té en funcionament un vaixell que realitza passejades pel Llac de Biel i que funciona íntegrament amb l'energia solar que emmagatzema en el seu sostre.

Pebrots assecant-se amb el calor de la maquinària al sótan

• Planta eòlica de Mont Croisin

Aquesta és una petita instal·lació formada per 6 generadors eòlics de gran alçada, d'entre 67 i 76 metres, auto orientades amb la direcció del vent i amb una potència màxima de 4.160 kW. Aquesta planta produeix a l'any uns 4'3 milions de kWh, amb el que s'abastaria la despesa energètica d'unes 1.400 persones. Actualment aquesta energia generada pel vent es comercialitza a empreses, cooperatives i particulars sensibilitzats amb les energies renovables, ja que en aquests moments el preu d'aquesta és un tant més elevat que el de la tradicional.

Grabació dels repartidors d'energia hidroelèctrica

• Central hidroelèctrica d'Hagneck

Amb més d'un segle d'antiguitat, aquesta central hidroelèctrica es situa en el canal d'Aarberg, dins d'una zona considerada com a Parc natural. L'objectiu d'aquesta planta és abastar d'energia, de forma renovable, a la vila de Biel i el cantó de Bern.

Posseeix 5 generadors de 2.500 batis per hora amb el que arriben a una producció anual de 80 milions de kWh, el que correspon a la necessitat energètica d'unes 50.000 persones.

Cal remarcar que malgrat el pas dels anys, la central ha anat rebent millores, es conserven totes les instal·lacions, on el funcionament continua essent íntegrament mecànic, pneumàtic i hidràulic, sense la intervenció de l'electrònica per a cap funció.

Els escuts i la situació geogràfica dels 25 cantons que conformen Suïssa

Aquestes tres instal·lacions tenen un important punt en comú, la perfecta integració dins de l'entorn natural, sense intercedir ni destorbar en gran mesura en la vida que els envolta. Per exemple, per la central hidroelèctrica travessa un camí que es pot fer a peu o en bicicleta i que recorre la zona natural protegida on es troba la central. L'entorn és un paratge de formes d'aigua i vegetació admirables. Aquesta mena de instal·lacions són tot un exemple de la potència de integració i no agressió ambiental de les energies renovables.

En aquest sentit hem de ressaltar que aquestes no són experiències aïllades sinó que són part d'un pla general d'autosuficiència energètica dividida en cantons. Així doncs, l'objectiu és que els 25 cantons que componen Suïssa siguin en tant que puguin, totalment independents energèticament i a la vegada fer especial atenció a les energies renovables, com és el cas de les 3 instal·lacions que hem pogut veure de prop.

A cada cantó hi ha una empresa local que gestiona les plantes energètiques de la seva zona. Nosaltres hem pogut conèixer el treball de BKW-FMB, i hem sabut com aquestes petites experiències són amenaçades per les grans empreses energètiques alemanyes, que sabent la viabilitat d'aquestes centrals a nivell local, fan pressió per a que s'integrin dins la seva "gran xarxa energètica vertical". Si tenim en compte els succeït aquests dies als Estats Units, aquesta mena de instal·lacions petites i locals, ens serveixen com a exemple de contrapunt del que pot passar amb les grans empreses i les seves apagades. Per sort, ells es mantenen fermes en la seva polida forma de treballar.

Info: info@ekogaia.net Webmaster: axier@ekogaia.net